

H. Rheingold (bibliografia de l'autor)

La comunidad virtual. Una sociedad sin fronteras,
Barcelona, Gedisa (1996), 381 p.

Versió anglesa disponible a l'adreça: <http://www.rheingold.com/vc/book/index.htm>

Aquest llibre ha esdevingut un text clàssic i de consulta obligatòria per a totes les persones interessades sobre un fenomen social molt nou: els naixement i desenvolupament de les anomenades *comunitats virtuals*.

Les noves tecnologies de la comunicació ens ofereixen la possibilitat de comunicació de molts a molts i aquesta capacitat ha permès la creació de grups, associacions i famílies. Les comunitats virtuals és el terme usat per a referir-se a aquests grups socials formats per la mediació dels ordinadors i "sorgeixen de la Xarxa quan una quantitat suficient de gent porta a terme discussions públiques durant prou temps, amb prou sentiments humans com per formar xarxes de relacions personals en l'espai cibernètic". Els membres d'aquestes comunitats fan pràcticament tot el que podem fer en la 'vida real' sense cos, però: discutir, fer amics i perdre'ls, flirtejar i enamorar-se, jugar, xerrar per xerrar i perdre el temps, fer negocis, donar-se suport moral i psicològic, intercanviar idees i informacions, etc. Alguns hi dediquen moltes hores al dia, d'altres en fan un ús molt més moderat.

L'autor arriba a la conclusió que quan les noves tecnologies de la comunicació i de la informació esdevenen accessibles a la gent de qualsevol part del món, aquestes són usades per a construir, indefugiblement, comunitats virtuals, de la mateixa manera que els microorganismes creen colònies de forma inevitable.

Howard Rheingold, un dels més eminents especialistes sobre comunicació mediatitzada per ordinador (CMC), ens ofereix un recorregut per les creixents comunitats virtuals en els darrers deu anys, una excursió pels diferents i múltiples racons l'espai cibernètic¹, des de la pròpia experiència² i participació activa³ en diferents comunitats, i la de la de les persones que ha conegut en l'espai cibernètic. El viatge és fascinant.

¹ Espai cibernètic: Ha participat al fòrum "pares" de la Well, per discutir i intercanviar informacions sobre temes molt variats en relació als fills (salut, oci, educació, etc.), per donar-se suport moral i psicològic; en la creació de COARA, una comunitat virtual a Tokyo; Cix, una comunitat de Londres; CalvaCom, una comunitat parisina i Usenet, un conjunt de varis centenars de fòrums que viatgen al voltant del món per correu electrònic amb milions de participants en desenes de països.

² Experiència: Ha seguit els testimonis de persones presents en el cop d'Estat del 1991 a Moscou; ha seguit els esdeveniments de Tien-An-Mein; i la Guerra del Golf. Aquestes informacions es transmeten entre els membres de la xarxa d'ordinadors traspasant les fronteres geogràfiques i polítiques.

³ Paper actiu: Ha participat en discussions en temps real amb altres persones repartides en tres continents per l'intermediari d'Internet
Digithum núm. 2 (2000) | ISSN 1575-2275 | digithum.uoc.edu | Universitat Oberta de Catalunya

Es tracta d'un material de primera mà que ha de ser tingut en compte abans de poder discutir la forma segons la qual les noves tecnologies de la Informació i de la comunicació poden comportar canvis a un nivell individual, en les relacions socials i, també, en l'àmbit polític. Cada perspectiva, ens recorda Rheingold, rebel·la quelcom que les altres no rebel·len. El seu text esdevé, en aquest sentit, una clara aposta per una aproximació interdisciplinària.

El sentit polític de les noves tecnologies rau en la seva capacitat de desafiar el monopoli actual dels mitjans de comunicació de masses per part de la jerarquia política i, tal vegada, poder revitalitzar d'aquesta manera l'esfera pública⁴. Davant la seva mercantilització denunciada per molts intel·lectuals crítics, la CMC es presenta com una solució per a crear xarxes alternatives d'informació a nivell planetari. Tanmateix, els mateixos cables que avui porten la informació a les nostres llars són tècnicament capaços d'extreure informació sobre nosaltres i transmetre-la a interessos polítics i/o comercials els nostres comportaments privats poden ser objecte de vigilància i de control⁵.

Tot i mostrar-se entusiasta i optimista respecte del potencial alliberador de la comunicació mediatitzada per ordinador es mostra caut i ens adverteix dels perills que pot comportar en tots els àmbits de les nostres vides. En aquest sentit, Rheingold ens convida a tots els ciutadans i ciutadanes a contribuir a pensar la manera com els fons públics inverteixen en el desenvolupament de la xarxa⁶: hem de fer sentir les nostres veus en el debat sobre com ha de ser administrada. Si no tenim una idea del tipus d'entorn cibernètic que volem en el futur, els poders econòmic i polític ho faran per nosaltres. L'objectiu principal d'aquest llibre és informar el màxim de gent possible sobre el potencial del ciberespai i sobre la manera com les comunitats virtuals poden modificar la nostra percepció del 'món real'.

Agnès Vayreda

Citació recomanada:

VAYREDA, Agnès (2000). "H. Rheingold: La comunidad virtual. Una sociedad sin fronteras". *Digithum*, núm. 2 [article en línia]. DOI: <http://dx.doi.org/10.7238/d.v0i2.615>

Relay Chat (IRC). M També ha jugat en MUDS, jocs de rol amb varis participants, on els internautes construeixen una nova identitat i viuen realitats totalment inventades en espais imaginaris.

⁴ Esfera pública: La idea de democràcia representativa moderna inclou el reconeixement de la societat civil o esfera pública, és a dir, d'una xarxa viva de comunicacions de ciutadà a ciutadà. Tot i que les eleccions són la característica fonamental més visible de les societats democràtiques, se suposa que aquestes són recolzades per discussions entre els ciutadans de tots els nivells de la societat a propòsit dels temes d'importància per a la nació.

⁵ Control: En el darrer capítol del llibre "Desinformàcia", examina les crítiques a la noció de democràcia electrònica.

⁶ Xarxa: La Xarxa és el nom informal per a designar les xarxes d'ordinadors interconnectades que usen les tecnologies de les CMC per a unir a la gent de tot el món en discussions públiques.